

Junak Milko.

Spisal *Fvo Trošt.*

Furlanovega Milka bi morali videti! Za jesen so mu obljubili prve hlače, pa stopa že danes kakor da je doslužil vojake med ogrskimi konjeniki. Takšen junak je Furlanov Milko, „junak od mejdana“, kakor pravi brat Hrvat. Zato ga imajo tudi vsi radi: mama, ata, stric, teta, da, celo starejši bratje in sestre, dasi jim njegovo junaštvo največkrat izpiha iz maminih rok mnogoter priboljšek, ki izgine potem nekam v Milkovo — pozabljivost.

Milko se tudi zaveda svojega junaškega dostojanstva, in prav to je, kar ga nemalokdaj spravi v zadrego. Ko hoče prenesti metlo, pride teta, ki vidi njegove slabotne moči in predolg metlin rep, pa prenese junaka in metlo na zahtevano mesto. Nič bolje se mu ne godi, če hoče prinesiti mami ali sestri smetiščnico. Lotil se je celo že stola ter ga s silnim ropotom in truščem rinil k mizi, da bi ata sedel nanj. Toda prej nego je bil stol pri mizi, je bil Milko v atovem naročju.

Ta splošna uslužnost domačih prebivalcev ga je celo prevzela, da je pomalem začel čutiti svojo moč in veljavo; začel je ukazovati. Ako ga ni vsakdo slušal, in sicer takoj, je vpil na vse pretege še veliko huje nego Čič z jesihom na vasi. Krik je bil tudi ponajveč povod, da so se vsi Furlanovi nekako bali naraščujoče veljave junaškega Milka in njegove sitnosti. Še najlažje je izhajal z mamico, že navajeno njegovih sitnob. Vsi drugi so se le smejali Milkovemu junaštvu in mirno umikali ušesa trgajočemu vpitju. Seveda se je Milko umiril prav brž, ko je videl, da ga ne poslušajo nihče. Najlepše solnce je potem zasijalo z njegovega lica in obsevalo vso Furlanovo hišo.

Priznati pa moramo, da je bil Milko navzlic vsemu temu jako delaven. Od jutranje kave do večernega mleka s kruhom je marljivo pomagal mami, očetu, stricu, teti ali tudi bratom in sestram, če so ga le marali pri delu, kar je bil pa le redek slučaj, ker jim je Milko navadno več podrl in pokvaril nego koristil s svojo pridnostjo. Zato so ga najrajši podili stran. Tu je bilo pa zopet na poti njegovo junaštvo, ki je bilo krivo, da Milko ni slušal rad in zlasti ne ob prvem opominu. Veljava, ki so mu jo priznali početkoma s smehom in pritrjevanjem, se je sčasoma izpremenila v pravo trmoglavost. Znal je odgovarjati in tudi ugovarjati, zakaj ne sluša.

Domači so ga strašili tedaj: „Milko, nehaj, če ne, pride — pes!“

Odgovor je pa bil kratek, a izdaten: „Psa — zapodili!“

„Milko, slušaj, če ne, pride — volk!“

Deček je modro ugovarjal: „Volka — ubili!“

„Mož te vzame v koš, Milko!“

„Mi-mi koš vzeli.“

Seveda je bilo malemu junaku za toliko premetenost plačilo zopet gromovit smeh. Kdo naj se jezi na Milka, ki so ga imeli vsi radi?

Nekoč jo je vendar izkupil — celo doma pri mami.

Manjši otroci so odšli dopoldne v šolo, odrasli na delo, vsakdo po svojem opravilu. Milku je bilo pri mami zaraditega prav pošteno dolgočasno. Hotel je že mami popravljati ogenj, pa se je hipoma pobiral na sredi kuhinje. Potem se je lotil brskanja po pepelu, a trska, ki jo je imel v rokah, je bila prej, nego se je zavedel, kaj se je zgodilo, v ščedilniku. V kotu samevajoči stol mu je bil tudi na poti. Uprl se je nanj in ga z velikanskim ropotom rinil po kuhinji. Ta neugnani Milko! Mama mu je obljubila že vsega, česarkoli se je spomnila, da mu ugaja, če bo vsaj za hipec na miru; toda Milko je pogledal, če pride za obljubo tudi dejanje; pa ker tega mama ni utegnila, je on nadaljeval svoje sitnosti.

Kmalu se mu zazdi, da drva pod ščedilnikom niso na pravem mestu: polence za polencem — tebi nič, meni nič — jih začne nositi pred peč. Nič niso zalegle mamine besede ne prošnje ne opomini ne svarila, vse se je poznalo toliko kot dež v morje. Pes, volk, mož s košem — vsi so minili brez strahu in tudi brez uspeha: Milko je nosil, vztrajno nosil, kakor da gre za stavo. Mami slednjič ni ostalo nič drugega kot misel: „Ker že ni drugače, se pozneje pogodiva tako, da znese polena izpred peči zopet pod ščedilnik, naj stane, karkoli.“ Toda sedaj jo je ukanilo dobro, Milkovo mamico.

Nenadoma neha junak nositi drva, preplašen pogleda mamo, potem zopet pod ščedilnik, pa se zateče pod materin predpasnik in boječe pogleduje izpod njega, govoreč natihem: „Mama, mama, tam-le nekaj! Me bo — nekaj, mama, me bo! Lej no, mamica!“

Furlanova mama se začudi, kaj je vendar ustavilo neustrašenega junaka v tako vztrajnem delu, ko je bil Milko doslej popolnoma neobčutljiv za vsa strašila?

„To treba vendar pogledati.“

Milkova mama stopi bliže, se skloni pod ščedilnik in vidi, da je iz podne deske skozi razpoko prišel pozdravit junaka Milka in njegovo marljivost — pravcati ščurek, kuhinjski ščurek ali žohar!

„Aha! Milko, vidiš, ker ne slušaš, ta-le, ta-le te je došel pogledat! Aha, Milko, tega se pa bojiš, kaj? Ima sajasto suknjo in sajaste oči, kako?“

Junak Milko se stisne tesneje k mamici in zajoka.

„Ne boj se, Milko! Pridi z menoj, da vidiva, če te še gleda!“

Toda Milko ni maral z mamo k ščedilniku. Tudi radovednega ščurka ni bilo več tam, polen pa deček tudi ni znosil izpred peči; bal se je naj-novejšega neznanca, dasi ga je mama zagotavljala z vso resnobo, da ne stori in ne stori nikomur nič žalega.

Od tega dne je ginilo Milkovo junaštvo, kakor gine kafra na zraku. Seveda: pes in volk in mož s košem ga niso mogli oplahiti, ali sajasti neznanec, žohar v črni suknji, ta ga pa je!